

Asia: VN/20498/2021

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi elinympäristöjen kunnostus- hoito- ja ennallistamishankkeisiin vuosina 2021-2030 myönnettävästä valtionavustuksesta

Valtioneuvoston asetus elinympäristöjen kunnostus- hoito- ja ennallistamishankkeisiin vuosina 2021-2030 myönnettävästä valtionavustuksesta

Yleiset kommentit asetusluonnoksesta ja perustelumuistiosta. Käsittelyn helpottamiseksi pykäliin kohdistuvat kommentit pyydetään jättämään pykäläkohtaisten otsikoiden alle.

Yleisenä kommenttina Metsähallitus toteaa, että ehdotettu asetus toteuttaa Helmi-ohjelman toimenpidettä 35 ”Järjestetään Kunta-Helmi ja Järjestö-Helmi erityisavustushaut toimijajoukon laajentamiseksi ja ohjelman vaikuttavuuden kasvattamiseksi. Erityisavustushaut avataan ympäristöministeriön päätöksellä tarkoituksenmukaisin väliajoin”. Metsähallitus pitää asetusta tärkeänä, sillä se luo mahdollisuuden elinympäristöjen ennallistamis- ja hoitotoimien lisäämiselle toimijajoukon laajentamisen myötä.

Esityksen vaikutuksia on arvioitu perustelumuistiosta asiallisesti. Yhteiskunnallisten vaikutusten kohdalla (s. 4) olisi kuitenkin perusteltua täsmentää vaikutuksia ko. jakson kolmannen kappaleen viimeisen lauseen sanamuotoa täsmentäen seuraavalla tavalla: Elinympäristöjen ennallistaminen ja hoito edistävät luonnon monimuotoisuuden lisäksi kohteiden virkistys- ja luontoharrastuskäyttöä---. [Alkuperäinen, nykyinen sanamuoto on: Elinympäristöjen ennallistaminen ja hoito edistävät pääsääntöisesti kohteiden virkistys- ja luontoharrastuskäyttöä---].

1 § Soveltamisala

Kommentit 1 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Ei kommenttia.

2 § Määritelmät

Kommentit 2 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Asetuksen perustelumuistiossa mainitaan, että asetusta sovelletaan lintuvesillä ja kosteikoilla ja että niillä tarkoitetaan mm. luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisia erityisiä suojelualueita (SPA-alueita) sekä muita arvokkaita lintuvesikohteita suojelualueilla ja niiden ulkopuolella. Muiden elinympäristöjen kohdalla ei käy ilmi, tarkoitetaanko asetusta sovellettavasti samalla tavalla suojelualueilla ja niiden ulkopuolella. Perustelumuistiota olisi täältä osin hyvä täsmentää.

3 § Valtionapuviranomainen

Kommentit 3 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Ei kommenttia.

4 § Avustettavat hankkeet

Kommentit 4 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Hankkeissa toteutettavat inventointimenetelmien ja käytännön toteutustoimien tulisi olla mahdollisuuksien mukaan yhtenäisiä luonnonsuojeluhallinnon vastaavien toimien kanssa. Näin varmistetaan myös Helmi-kokonaisuuden toteuman seuranta.

Viestintä ja informaatio-ohjaus on tärkeää, erityisesti jos niistä muodostuu elinympäristön hoitoon liittyviä yhteisiä käytäntöjä tukevia materiaaleja ja toimintatapoja. Esim virtavesitiedon jakaminen tai tallentaminen yhteen paikkaan.

5 § Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset ja rajoitukset

Kommentit 5 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Hankkeiden vaikuttavuuden arviointiin esitetyt kriteerit ovat Metsähallituksen mielestä kannatettavia ja olennaista on perustelumuistioon kirjattu vaikuttavuus suhteessa Helmi-ohjelman tavoitteisiin. Hankekohteiden tulisi olla riittävän laajoja ja niiden painopisteen tulisi mahdollisuuksien mukaan olla perustettavilla Helmi-alueilla sekä perustettujen suojelualueiden tuntumassa. Metsähallituksen näkemyksen mukaan hankekriteerinä tulisi olla myös suojelualueiden välisen kytkeytyneisyyden lisääminen.

Lainkohdassa esitetään kriteerejä avustuksen myöntämiselle, kuten monimuotoisuusvaikutusten turvaaminen, mutta ei suoraan kriteerejä jotka liittyisivät monimuotoisuusvaikutusten todentamiseen. Perustelumuistiossa kuitenkin mainitaan tavoitteiden asettelu ja seuranta, minkä perusteella hakemusten käsittelyssä huomioidaan myös vaikutusten arviointi ja seuranta. Olisi siten selkeämpää, jos asetuksestakin ilmenisi tämä, esimerkiksi lisäämällä 5 §:n 1 momenttiin sanat "todetaan ja" sanat seuraavasti: "... miten hankkeella saavutetut monimuotoisuushyödyt todetaan ja turvataan hankkeen jälkeen".

Pykälän 3 momenttiin on esitetty säädettäväksi, että avustusta ei myönnettäisi taloudelliseen toimintaan tai toimenpiteisiin, joille on myönnetty muuta julkista rahoitusta. Sanamuoto jättää epäselväksi sen, onko Metsähallituksen Luontopalveluille myönnettävä budjettirahoitus lainkohdassa tarkoitettua julkista rahoitusta. Mikäli näin on, estääkö tämä kirjaus avustuksen käytön sekä valtion että yksityisillä luonnonsuojelualueilla ja yhteistyöhankkeissa? Toisaalta 2 §:n kirjaus lintuvesien kunnostuksesta myös suojelualueilla antaa ymmärtää, että avustuksen käyttö suojelualueilla olisi mahdollista. Entä voidaanko hankkeeseen myöntää avustusta, jos hanke toimii yhteistyössä toisin sanoen yhteisprojektina julkista rahoitusta saavan kuten Metsähallituksen Luontopalveluiden kanssa. Metsähallitus esittää muistiota tarkennettavaksi yhteishankkeiden rahoitusten osalta ja myös sen tarkentamista, onko avustus aina vuosi- tai toimenpide kohtainen. Olisi erittäin tärkeää, että avustusta voidaan käyttää myös valtion ja yksityisillä suojelualueilla. Tämä mahdollistaa kansalais- ja paikallislähtöisen tekemisen ja yhteistyön. Se on tärkeää myös yhdistysten tasapuoliseksi kohteluksi. Edellä mainittuun viitaten Metsähallitus esittää, että asetusta ja/tai perustelumuistiota täsmennetään edellä mainituilta osin.

6 § Avustuksen hakija

Kommentit 6 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Ei kommenttia.

7 § Avustuksen enimmäismäärä

Kommentit 7 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Ei kommenttia.

8 § Hyväksyttävät kustannukset

Kommentit 8 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Ei kommenttia.

9 § Voimaantulo

Kommentit 9 § ja siihen liittyvä osuus perustelumuistiosta

Ei kommenttia.

Niemelä Juha
Metsähallitus

Oikarinen Susanna
Metsähallitus

